

Justis- og beredskapsdepartementet
Lovavdelingen
Postboks 8005 Dep
0030 Oslo

Oslo, 22.8.2014

Høring – forslag til lov om ikraftsetting av straffeloven 2005 mv.

NOAS takker for anledningen til å delta i høringen.

Vi vil forslå to endringer i lov- og forskriftsverk som etterspurt i høringsnotatets kapitel 3. Disse gjelder (1) inkorporasjon av flyktningkonvensjonen artikkel 31 og (2) lovtekniske endringer i utlendingsloven når det gjelder straffeprosessuelle regler i utlendingssaker.

1. Inkorporasjon av flyktningkonvensjonen artikkel 31

Ved Høyesteretts dom av 24.6.2014 (HR-2014-01323-A) ble det slått fast at norsk praksis når det gjelder straff for flyktnings innreise til Norge med falske dokumenter har vært for streng, og dermed i strid med flyktningkonvensjonen artikkel 31. Riksadvokaten endret sine retningslinjer for påtale av slike forhold 4.7.2014 og viste til NOAS' rapport «Detention of Asylum Seekers – Analysis of Norway's international obligations, domestic law and practice».¹

Som påpekt i NOAS' rapport har den nåværende løsningen, med en generell forrangsbestemmelse i utlendingsloven og straffeloven, ikke i tilstrekkelig grad sikret at asylsøkeres rettigheter etter flyktningkonvensjonen har blitt ivaretatt. De har blitt straffet for brudd på straffelovens § 182 og § 166 i strid med Norges internasjonale forpliktelser.

Vi viser til NOAS-rapporten side 68 hvor praksis i blant annet Storbritannia og Danmark er beskrevet. Mens det i Danmark er valgt en liknende løsning som i Norge, har man i Storbritannia valgt å direkte lovregulere en unntaksbestemmelse i den britiske utlendingsloven. NOAS ber om at det utredes hvilken lovteknisk løsning som er best egnet i Norge, slik at man unngår konvensjonsbrudd i fremtiden. NOAS' rapport avdekket kunnskapshull blant både påtalemyndighet, forsvarere og domstoler. Dette taler for å regulere et unntak direkte i loven. Bestemmelsene praktiseres av mange rettsanvendere på Norges grenser, og regelverket bør derfor gjøres minst mulig komplisert.

Flyktningkonvensjonen artikkel 31 kan være en mulig straffrihetsgrunn for forhold som rammes av både utlendingsloven og straffeloven. I høringsnotatets kapittel 4.2.8 omtales forberedelse av dokumentfalsk. Også en slik handling vil kunne omfattes av flyktningkonvensjonen artikkel 31. Det bør drøftes nærmere om det er behov for direkte

¹ http://www.noas.no/wp-content/uploads/2014/02/Detention-of-asylum-seekers_web.pdf

lovregulering av unntakstilfellene som omfattes av konvensjonen når dette nå skal lovreguleres.

2. Lovtekniske endringer i utlendingsloven når det gjelder straffeprosessuelle regler i utlendingssaker

Professor Erling Johannes Husabø og Annika Elisabet Suominen avga 02.03.2011 utredningen «Forholdet mellom straffeprosesslovens og utlendingslovens regler om fengsling og andre tvangsmidler» til Justisdepartementet.

NOAS anbefaler at forslagene til endringer i denne rapporten følges opp og at henvisningen i utlendingsloven § 106 tredje ledd som gir straffeprosessloven §§ 174 til 191 anvendelse «så langt de passer» oppheves.²

I høringsnotatets kapittel 4.3.3.2.1 forslås endringer i relevante bestemmelser i straffeprosessloven. En henvisning, med slike påfølgende endringer er en uheldig lovteknisk løsning, da spørsmålet om reglene «passer» i utlendingssaker ofte vil gjøre seg gjeldende. NOAS anbefaler at de prosessuelle reglene for frihetsberøvelse av utlendinger reguleres direkte i utlendingsloven.

Med vennlig hilsen
for Norsk organisasjon for asylsøkere

Ann-Magrit Austenå
Generalsekretær

André Møkkelgjerd
juridisk rådgiver

² Også anbefalt i NOAS' rapport «Detention of Asylum Seekers» side 76.